

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VIII. Idem (a) Florent. (b) & Fesulan. Episcopis, & Archipresbytero (c)
Pistorien.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

patronatus. Nos autem inquisitioni tuæ taliter diximus respondendum, quod si Episcopus Ecclesiam illis conferat de consensu patroni, profecto patronus quod suum est, conferre videtur, jus videlicet patronatus; & Episcopus confert illud, quod ipse obtinet temporaliter in eadem; ut si fructuum ejusdem Ecclesiæ aliquam percipiat portionem, in eorum usus illa portio convertatur. Quod si ex ipsius proventibus nullam debet Episcopus portionem habere, omnes proventus, præter (b) cathedriticum in eorum usus credimus convertendos; sed ut Episcopi donatio sit legitima, consensus est sui (c) Capituli requirendus,

NOTÆ.

1. (a) **H** *Elieusi.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 4 & in cap. pastoralis, de rescriptis*, ubi alias partes ejusdem Decretalis congeffi, ex quibus restituenda est integra decretalis, ubi jam notavi.
- (b) *Cathedriticum.*] Quid sit Cathedriticum, & quo jure debeat, exposui in *cap. conquirente, de offic. Ordin.*
- (c) *Sui Capituli.*] *Cap. cum nos, cap. tua, de his sunt à Prælatiis*, ubi probavi, & illustrant Tamburinus *de jure Abbat. tom. 1. disput. 15. quest. 13.* Moneta *de commut. ultimar. vol. cap. 11. quest. 4.*

COMMENTARIUM.

2. **N**on sicut legatum, quod est donatio rei alienæ à testatore relicta, consistit, saltem in æstimatione, §. *non solum, Insti. de legat.* ita & donatio; nam in donatione tantum creditur donatum jus illud, quod donator in ipsa re habet; & si nullum jus habeat, nihil actum censetur, nisi ut præstetur indemnitatis donatario pro expensis, quas fecit, vel pro damnis, quæ ex re donata, & evicta sustinuit, *l. Aristo, 18 §. ultim. ff. hoc tit.* Differentiæ ratio in eo consistit, quia voluntas seipsum obligandi, & gravandi nunquam in oratore præsumitur, argumento textus in *l. unum 67. §. si quis promittat, ff. de legat. 2.* secus verò procedit in testatore, qui damnat hæredem, ut

rem redimat, & legatario præstet, vel ejus æstimationem solvat. Unde in præsentis textu consultus fuit Innocentius III. in ea specie, quid videatur donasse Episcopus, qui Ecclesiam aliquam sibi subiectam quibusdam Religiosis donavit, his verbis: *Concedimus vobis Ecclesiam illam*; cum concedendi verbo donatio plena, & directa comprehendatur, *l. donari videtur, l. ultim. ff. de donat.* Et respondet Innocentius, Episcopum ita donantem cum consensu patroni, donasse videri jurisdictionem, & portionem fructuum, si quam ex ea Ecclesia percipere solebat; non autem donasse videri cathedriticum, quia Episcopus, quantumcunque generaliter Ecclesiam à sua jurisdictione eximat, nihilominus semper remanent penes eum certa jura Episcopalia, veluti correctio, *capite visis 16. quest. 2.* visitatio, & ejusratione procuratio, *dict. capite cum venerabilis, de censib.* ubi Panormit. *num. 3.* jus reverentiale, quod sibi ab inferioribus Ecclesiis debetur, Kochier *de juri dicti, in exempt. quest. 3. num. 4.* deinde charitativum subsidium, *cap. cum Apostolus, de censibus.* Item institutio auctorizabilis, ex traditis in *cap. cum satis, de offic. Archid.* tandem omnia ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, à quibus eximere subditos suos Episcopus non valet. Tamburinus *de jure Abbat. tom. 1. disputat. 15. quest. 13. num. 4.* nisi Pontificis auctoritate id faciat, vel talis concessio per Pontificem confirmetur, *capite constitutum, de relig. domibus*; docet Moneta *dict. capite 11. quest. 4.*

CAPUT VIII.

Idem (a) Florent. (b) & Fesulan. Episcopis, & Archipresbytero
(c) Pistorien.

Inter dil. fil. Hospitalarios sancti (d) Sepulchri de Pisis Hospitalis Hierosolymitani, ex una parte; ac Fratres Hospitalis sancti Allucii Lucanæ dicec. ex altera, per eodem Hospitali sancti Allucii (e) quæstione subortâ, cum iidem Hospitalarii super possessorio, quod semel, & iterum, ex causis tamen dissimilibus intentarunt, contrariam reportassent sententiam, deinde ad petitorium recurrentes, per procuratorem suum coram dil. f. H. Subd. & Capellano nostro, quem sibi, & procuratori partis alterius auctorem concessimus, proponere curaverunt, quod cum B. quondam Rector, & Fratres, ac patroni ejusdem Hospitalis sancti Allucii, habito communi tractatu deliberassent Hospitali ipsum Hospitalariis supponere supradictis, compromiserunt in hoc tribus procuratoribus vices suas, communiter statuentes, ut quod per ipsos super hoc fieret, acceptarent: qui postmodum ad prædictos Hospitalarios accedentes, cum eisdem taliter statuerunt, ut ad ipsum Hospitali aliqui mitterentur, qui eorum nomine recipere assignationem ipsius. Cum autem fratres M. & B. illuc propter hoc transmisissent, in camera prædicti Rectoris donationem, & assignationem Hospitalis prædicti, tam à præfato Magistro, quam supradictis procuratoribus, & aliis ejusdem domus Fratribus rece-

repperunt. *Et infra:* Procurator autem partis alterius ex adverso respondit, quod prædicta donatio debeat non immerito retractari, quoniam multis ex Fratribus in-
 consulti, à prædicto Rectore, ac paucioribus Fratribus, excommunicatis nihilomi-
 nus ac perjuris, de re litigiosa, & in fraudem Plebani de Piscia, qui super eodem Hos-
 pitali moverat quæstionem, fuerat celebrata; & hæc omnia proponebat suffi-
 cienter esse probata per depositiones testium productorum. Ad hæc verò parte al-
 terâ multipliciter respondente, hinc inde fuit aliquandiu disputatum. Nos igitur
 his, & aliis intellectis, quæ coram Capellano prædicto partes proponere curave-
 runt, & ipsarum attestationibus diligenter inspectis, attendentes, quod Fratres, &
 patroni sancti Allucii pro se, immò potius contra se suam (f) turpitudinem allega-
 bant, videlicet perjurium, excommunicationem, & fraudem, non utique contra
 ipsos, sed ab ipsis commissam: & intelligentes donationem ab eis præfatis Hospi-
 tariis factam, puram, ac simplicem extitisse: quia non deceptoribus, sed deceptis ju-
 ra subveniunt, unde per ea, quæ superius sunt proposita, se contra factum proprium
 legitime defendere non valebant, cum & quædam ex ipsis non fuerint comprobata:
 de consilio f. n. Hospitalis prædicti sancti Allucii cum pertinentiis Hospitalariis san-
 cti Sepulchri adjudicare curavimus, ita quod per hanc nostræ diffinitionis senten-
 tiam diœcesano Episcopo, & Plebano de Piscia nullum præjudicium generetur, cum
 resinter alios acta non debeat aliis præjudicium generare.

N O T A.

1. (a) *Florentino.*] Ita etiam legitur in tertia col-
 lectione, *sub hoc titulo cap. 5.* Joanni vide-
 licet, qui cum Pætoris Canonico. Regul. Sancti
 Fridiani munere fungeretur, electus fuit in Ar-
 chiepiscopum Florentinum anno 1205, & post-
 quam Ecclesiam rexerat per annos 25, decessit anno
 1230. Fuit in tuendis Episcopatus juribus valde di-
 ligens, siquidem plura recuperavit, quæ Florentino
 Episcopatu ex negligentia suorum prædecesso-
 rum decesserat, ut refert Ughel. *rom. 2. Italia, in
 Ecclesia Florentina, numero 33.* De ipsa Ecclesia
 nonnulla notavi in *capite 31. de elect.*

2. (b) *Fesulan.*] Fesulana civitas perantiqua est
 provincie Hetruriz: ejus meminerunt Silius
 lib. 8.

Et sacri interpretis Flamini Fesula.

Livius, Cicero, Plinius & alii congesti ab
 Ughellio *rom. 2. Italia, fol. 270.* Habet Ec-
 clesiam Cathedrali Divo Romulo dicatam,
 cujus Præsuli Raynerio, qui electus fuit anno
 1193, & decessit anno 1218, missa est præfens de-
 cilio.

(c) *Pistoriens.*] Sofrido videlicet, de quo, &
 ipsa diœcesi Pistoriensi, nonnulla notavi in *c. 9. de
 cohabit. cleric.*

(d) *Sancti Sepulchri.*] Qui sub regula sancti
 Augustini cum suo Magistro vitam degabant, do-
 nec ab Innocentio VIII. Ordo hic sancti Sepul-
 chri Militiæ S. Joannis adunatus fuit, & ita pe-
 nè interit, ut est apud Volaterranum *lib. 21. An-
 tropolog. Chopinum lib. 5. sacr. pol. tit. 5. numero*

5. De Fratribus sancti Allucii egi in *c. 9. de ar-
 bitris.*

(e) *Questione suborta.*] De possessione Hospi-
 talis S. Allucii differabant Hospitalarii sancti
 Sepulchri Pisis consistentes; & cum egissent semel
 interdicto *quorum bonorum*, & iterum interdicto
uti possideris, & neutro judicio obtinissent, po-
 stea egerunt ex causis dissimilibus petitorio judi-
 cio adversus Rectorem, & Fratres, ac Patronos
 ipsius Hospitalis, & obtinuerunt: quia plerunque
 qui succubuit in possessione, obtinet in proprie-
 tate, ut probavi in *capite 3. de causa possess.* obti-
 nueruntque, quia plenè probatum fuit, ipsos
 Rectorem & Fratres donasse prædictum Hospi-
 tale: nec habita fuit ratio eorum, quæ allegabant
 Fratres donationis ipsius infirmam causâ, asse-
 rentes se excommunicatos fuisse tempore, quo
 donationem illam fecerunt, eamque dolo malo
 fecisse in præjudicium Plebani, cujus mentio fit
 in *dist. cap. 9. de arbitris*; quia non audiuntur il-
 li, qui quod ritè fecerunt, mutare, & rescindere
 intendunt, *post mortem, de adptionibus*: quare
 rectè Innocentius III. Hospitalis illud adjudicavit
 Hospitalariis sancti Sepulchri, salvo jure prædi-
 cti Plebani, atque etiam Episcopi diœcesani, ex
 vulgari regula, *Res inter alios acta aliis nec no-
 cet, nec prodest*; quam illustravi in *cap. penult. de
 re judic.*

(f) *Turpitudinem.*] Unde audiendi non erant,
*dist. l. post mortem, l. si servus plurium, §. 1. ff. de
 legat. 1. l. servo, C. de servo pignor. dat. manumiss.*
*l. 4. C. de revoc. donat. l. 3. C. de transact. cap. 8. de
 concess. præb.*

C A P U T IX.

Idem Episcopo (a) S. Andrea.

Apostolicæ Sedis oraculo. *Et infra:* Cum plerunque contingat, quod Episcopi suc-
 cessivè locis religiosis de redditibus, qui pertinent ad eosdem, ultra quinquag-
 gesimam conferant portionem, ita quod interdum usque ad tertiam partem, vel quar-
 tam; interdum verò plus, minusve hujusmodi redditus minuuntur: tua fraternitas
 D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. III. Pars I.* O o 3 nos